

Η ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ ΣΤΙΣ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

1. Η Διαμεσολάβηση είναι ένας από τους Εναλλακτικούς - σε σχέση με την Δικαστική Διαδικασία - Τρόπους Επίλυσης Διαφορών.
2. Σύμφωνα με το άρθρο 4 του Νόμου 3898/2010 - με τον οποίο εισήχθη στην Ελλάδα ο θεσμός της Διαμεσολάβησης σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις σε συμμόρφωση προς την Ευρωπαϊκή Οδηγία 2008/52 - ως Διαμεσολάβηση νοείται διαρθρωμένη διαδικασία ανεξαρτήτως ονομασίας, στην οποία δυο ή περισσότερα μέρη μιας διαφοράς επιχειρούν εκουσίως να την επιλύσουν, με την βοήθεια Διαμεσολαβητή.
3. Σύμφωνα με το ίδιο ως άνω άρθρο, ως Διαμεσολαβητής νοείται τρίτο σε σχέση με τους διαδίκους πρόσωπο, από το οποίο ζητείται να αναλάβει διαμεσολάβηση με κατάλληλο, αποτελεσματικό και αμερόληπτο τρόπο, ανεξαρτήτως του τρόπου με τον οποίο ορίστηκε η ανέλαβε να τελέσει την εν λόγω διαμεσολάβηση.
4. Ο Διαμεσολαβητής δεν εκδίδει απόφαση, απλά βοηθά τους ενδιαφερόμενους να βρουν -οι ίδιοι- την συμφωνία, που θεωρούν ότι τους ταιριάζει καλύτερα και γι' αυτό οι πιθανότητες μη τήρησης της είναι ελάχιστες.

ΕΙΔΙΚΩΤΕΡΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ

Όλα τα ανωτέρω, που ισχύουν για όλες τις διαφορές, έχουν κάποια ειδικότερη σημασία για τις εμπορικές διαφορές

α. Εν πρώτοις, η "διεύρυνση της πίτας", η οποία μπορεί να οδηγήσει στην επίλυση της διαφοράς με τρόπους, που συχνά επιτρέπουν την ικανοποίηση και των δυο μερών, "ανοίγει την πόρτα" στην συνέχιση της συνεργασίας των ενδιαφερομένων, διότι δεν έχουν διαρραγεί οι σχέσεις τους, δεν έχει δημιουργηθεί αρνητικό κλίμα και, κατά συνέπεια, είναι απόλυτα νοητό να συνεχίσει το ένα μέρος, παραδείγματος χάριν, να προμηθεύεται και το άλλο να του παρέχει αγαθά η/και υπηρεσίες, να συνεχιστεί η σύμβαση εμπορικής αντιπροσωπείας, η σύμβαση διανομής, η σύμβαση franchising κ.ο.κ .

β. Η ταχεία επίλυση της διαφοράς αποκτά ιδιαίτερη βαρύτητα, διότι η βραδύτητα της δικαστικής διαδικασίας περικλείει και τον κίνδυνο της οικονομικής ασφυξίας του εμπόρου, ο οποίος μπορεί μεν να έχει πολλές βάσιμες και τεκμηριωμένες απαιτήσεις, αλλά μέχρι να του επιδικαστούν τελεσίδικα και να καταστεί δυνατή η είσπραξη τους με αναγκαστική εκτέλεση της κάθε σχετικής δικαστικής απόφασης (εάν ο οφειλέτης δεν συμμορφωθεί αυτοβούλως δε αυτήν) δεν αποκλείεται να βρεθεί προ αδυναμίας εκπλήρωσης των δικών του υποχρεώσεων προς τρίτους, με όλες τις εντεύθεν συνέπειες, ιδίως εάν πρόκειται περί υποχρεώσεων έναντι του Δημοσίου η/και Ασφαλιστικών Φορέων. Ακόμη και σε στάση των πληρωμών του μπορεί να περιέλθει ο έμπορος.

γ. Αλλά και όταν εν τέλει αποκτήσει εκτελεστή δικαστική απόφαση, δεν είναι καθόλου απίθανο, κατά την διάρκεια των πολλών ετών της διαρκείας της δικαστικής διαδικασίας, ο οφειλέτης να έχει εξαφανιστεί, να έχει απωλέσει την περιουσία του και, γενικά, να είναι ανέφικτη η είσπραξη της απαίτησης του εμπόρου.

δ. Όλα τα ανωτέρω αποφεύγονται με την ταχεία διαδικασία της Διαμεσολάβησης, η οποία -ακόμη και να μην καταλήξει σε επίλυση της διαφοράς εντός μιας ημέρα, που είναι ο αρχικός στόχος- οπωσδήποτε θα ολοκληρωθεί εντός των επόμενων εβδομάδων, ιδίως εάν η διαδικασία βαίνει προς επίλυση της διαφοράς. Πράγματι, εάν δεν είναι εφικτή η εξεύρεση λύσης, αυτό θα φανεί ήδη από την πρώτη ημέρα.

ε. Δεν είναι αμελητέο και το ότι η οικονομική επιβάρυνση, που συνεπάγεται μια μακρόχρονη δικαστική διαδικασία, μπορεί να αποτρέψει - αργά η γρήγορα - έναν έμπορο από την συνέχιση της επιδίωξης της είσπραξης βάσιμων απαιτήσεων του, ιδίως εάν βρίσκεται σε κατάσταση οικονομικής δυσπραγίας η ακόμη και απλά σε κατάσταση περιορισμένης ρευστότητας.

ζ. Την Διαμεσολάβηση διατρέχουν ορισμένες αυστηρές αρχές, οι βασικότερες των οποίων είναι: η αρχή της εκούσιας προσφυγής σε αυτήν, η αρχή της εμπιστευτικότητας, η αρχή της ίσης μεταχείρισης των μερών, η αρχή της ουδετερότητας και της αμεροληψίας του Διαμεσολαβητή και η αρχή της δυνατότητας ελεύθερης αποχώρησης από την διαδικασία της Διαμεσολάβησης, η οποία δεν είναι δεσμευτική παρά μόνον εάν και εφόσον υπογράφει συμφωνητικό επίλυσης της

διαφοράς, το οποίο –εάν χρειαστεί– μπορεί να εκτελεστεί ακριβώς όπως εκτελείται μια δικαστική απόφαση.

η. Στις εμπορικές διαφορές ιδιαίτερη βαρύτητα αποκτά η αρχή της εμπιστευτικότητας και του απορρήτου της διαδικασίας της Διαμεσολάβησης. Η εμπιστευτικότητα είναι νομοθετικά κατοχυρωμένη .

Εν πρώτοις, ο Διαμεσολαβητής υποχρεούται να τηρήσει απόλυτη εχεμύθεια ως προς τα διαμειφθέντα κατά την διαδικασία, δεν μπορεί να εξεταστεί ως μάρτυρας σε περίπτωση που δεν ευδοωθεί η Διαμεσολάβηση και οι ενδιαφερόμενοι προσφύγουν στην δικαστική διαδικασία η στην διαιτησία, αλλά ούτε και σε δίκες η διαιτησίες συναφείς προς την διαφορά, που υπήχθη σε Διαμεσολάβηση και μάλιστα ανεξάρτητα από την έκβαση αυτής, δεν τηρεί Πρακτικά παρά μόνο το Πρακτικό περαίωσης της διαδικασίας και εάν, ενδεχομένως, κρατήσει κάποιες σημειώσεις για δίκη του αποκλειστικά διευκόλυνση, υποχρεούται να τις καταστρέψει κατά το πέρας της διαδικασίας.

Στο συμφωνητικό, το οποίο υπογράφεται πριν από την έναρξη της διαδικασίας μεταξύ των ενδιαφερόμενων και του Διαμεσολαβητή, περιέχεται ρήτρα περί εχεμύθειας του Διαμεσολαβητή. Σε περίπτωση δε που ο Διαμεσολαβητής παραβεί την υποχρέωση του αυτή - που ούτως η άλλως απορρέει τόσο από τον Νόμο, όσο και από τον Ελληνικό Κώδικα Δεοντολογίας των Διαμεσολαβητών - υπόκειται σε ποινές, οι οποίες μπορούν να φθάσουν μέχρι και την διαγραφή του από τον Κατάλογο Διαπιστευμένων Διαμεσολαβητών, που τηρείται στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Ρητά προβλέπεται από τον Νόμο ότι οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επεκτείνουν τον εμπιστευτικό χαρακτήρα στο συμφωνητικό, με το οποίο επιλύουν την διαφορά τους Όμως για την αντιμετώπιση ενδεχόμενης υπαναχώρησης του ενός των μερών, ρητά επίσης προβλέπει ο Νόμος ότι μια τέτοια συμφωνία εμπιστευτικότητας παύει να ισχύει εάν η κοινολόγηση του συμφωνητικού είναι αναγκαία για την αναγκαστική εκτέλεση του.

Ο εμπιστευτικός χαρακτήρας της Διαμεσολάβησης ενισχύεται και από το ότι κανένας από όσους έχουν λάβει μέρος στην διαδικασία της Διαμεσολάβησης δεν μπορεί να εξεταστεί ως μάρτυρας σε δίκη με αντικείμενο την διαφορά, που υποβλήθηκε σε Διαμεσολάβηση ή σε συναφή δίκη και ότι οποια έγγραφα έχουν συνταχθεί ειδικά για

να χρησιμοποιηθούν σε αυτήν την διαδικασία, δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε τέτοια δίκη.

Από τα ανωτέρω αποδεικνύεται αδιαμφισβήτητα ότι, για τον έμπορο και την εμπορική επιχείρηση, η εχεμύθεια και η εμπιστευτικότητα έχουν ιδιαίτερη σημασία διότι οι αντιδικίες ενώπιον Δικαστηρίου είναι πολύ πιθανόν να φέρουν στην επιφάνεια εμπορικά και επιχειρηματικά εν γένει μυστικά, που οι ενδιαφερόμενοι έχουν κάθε λόγο να κρατούν για τους ίδιους (διπλώματα ευρεσιτεχνίας, σήματα, αποκλειστικές συνεργασίες κλπ), πέραν του γεγονότος ότι και μόνο η ύπαρξη δικαστικής διαμάχης καταρχήν βλάπτει την φήμη και των δυο η περισσότερων διαδίκων .

Το παρόν αποτελεί μια συμπυκνωμένη παρουσίαση της Διαμεσολάβησης. Εννοείται ότι ο θεσμός αυτός αξίζει να διερευνηθεί περαιτέρω, πράγμα που όποιος ενδιαφέρεται μπορεί να επιτύχει ανατρέχοντας στην ελληνική και ξένη βιβλιογραφία, αλλά και θέτοντας ερωτήσεις στην ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΩΝ (www.eledi.gr) και στον Οργανισμό Προώθησης Εναλλακτικών Μεθόδων Επίλυσης Διαφορών- ΟΠΙΜΕΔ (www.opemed.gr).

Κατερίνα Κωτσάκη

Πρόεδρος ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΩΝ